

TSPAKB 3. Üye Toplantısı

(12 Aralık 2001, İstanbul)

Y. Ziya Toprak
Başkan, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği

Sayın Konuklar,
Değerli Üye Temsilcilerimiz,

Toplantımıza hoş geldiniz. Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'nin Yönetim ve Denetim Kurulları ve Birlik çalışanları adına hepimizi en içten saygılarımla selamlıyorum.

Davetimizi kabul ederek bizleri onurlandıran Sayın Başkanlara ve değerli konuklarımıza da teşekkürlerimizi sunuyorum.

Bir yılı daha geride bırakmamıza çok kısa bir süre kaldı.

Hepimizin bildiği gibi, 2001 yılı yakın tarihimizin en derin ekonomik krizine sahne oldu. Bazı çıkış sinyalleri görülmeye başlamış olsa bile Krizin etkileri halen tüm kesimler üzerinde kendisini ağır şekilde hissettirmeye devam ediyor.

Öyle görülüyor ki, yılların yanlış ekonomik-siyasal ve sosyal politikalarının ağırlaştırdığı faturalar tümüyle ödenmeden ve hatalı uygulamalara bir daha asla yer vermeden düzlüğe çıkılamayacak.

Sektör olarak da, 2001'i kayıp bir yıl olarak yaşadığımızı söyleyebiliriz. Öz varlıklarımız reel anlamda ciddi şekilde eridi. Kimi kurumlarımız bu dönemde asgari sermaye şartını yerine getirmede sıkıntılara girdi.

Hepsinden de önemlisi, bir çok kurumumuz önemli sayıda eleman çıkarmak zorunda kaldı. Ve maalesef binlerce deneyimli meslektaşımız halen işsiz durumda.

Bankacılık kesiminde krizin bilançosu aracı kurumlara göre çok daha ağır.

Bu arada üzüntü duyduğumuz diğer bir konu da, TMSF'na devredilen halka açık bankaların hakim durumda bulunmayan hissedarları konusu...

Bu konuda, uygulamanın mevcut yasal düzenlemeye uygun yapıldığından bizim de kuşkumuz yoktur. Konu, mevcut düzenlemenin temel hukuk ilkeleri ile çelişmesidir ve bir an önce düzeltilmesinde de sanırım sayısız yarar vardır.

Öte yandan, yine mali krizin yan etkileri olarak birçok halka açık şirketin Borsadaki hisseleri işlem göremiyor.

Bu şartlar altında, sektörümüzün varoluş nedeni olan yatırımcı tabanımızı büyütme şöyle dursun, mevcut haliyle dahi korumamız gerçekten de zor. Nitekim, Takasbank'taki bakiyeli hesap sayısında azalma devam ediyor. Yabancı yatırımcıyı çekmemiz zaten şu anda gündemde değil. Özelleştirme ise fazla umutlu olamadığımız diğer bir konu.

Birlik olarak bu tablodan büyük üzüntü duyuyor ve ilgilileri krizden bir an önce çıkış için gerekli tüm adımları duraksamadan atmaya davet ediyoruz.

Tüm bu olumsuzlukların yanında mutluluk duyduğumuz bazı hususlar da var elbette. Bunların başında, sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle hiçbir kuruluşumuzun yatırımcılarına karşı olan yükümlülüklerinde en küçük bir sorun dahi yaşanmamasıdır.

Bu sonucun elde edilmesinde Aracı Kuruluşlarımız kadar, ilgili sermaye piyasası kurumlarımızın koordineli ve kontrollü çalışmalarının önemli rolü olduğu kuşkusuzdur.

Sonuç itibariyle, sektörümüz bu krizden başı dik olarak çıkmış; ancak, daha önce de ifade ettiğim gibi, bu çıkış öz varlık ve kadro itibariyle küçülerek, ciddi öz verilerde bulunularak mümkün olabilmektedir.

Yine 2001 yılı içinde, üyelerimizin önemli bir bölümü Borsa dışında gerçekleştirdikleri işlemlerin tescil yükümlülüğü ile ilgili olarak sıkıntılı bir dönem yaşadı ve yaşıyor.

Biz, Birlik olarak; öncelikle, üyelerimizin her çeşit yasal yükümlülüklerini zamanında ve en doğru şekilde yerine getirmelerini kurum olmanın ön şartı yanında, mesleki ve etik açılarından da gerekli ve zorunlu gördüğümüzü, aksi uygulamanın her şeyden önce haksız rekabet oluşturarak meslek ilkelerimizi zedelemiş olacağı hususunun altını çizerek belirtmek isteriz.

Bununla birlikte, olaydan bu denli geniş bir kitlenin etkilenişinin altında, görüşümüze göre, geçmiş yıllardan gelen bir kısım düzenlemelerin farklı şekilde yorumlanmaya müsait bulunması ve belirlenen müeyyidelerin bu denli ağır bir kriz ortamında uygulanabilmesinin pratikte hemen hemen imkânsız oluşu yatmaktadır.

Bu görüşlerimizi Borsa Başkanlığına sunmuş bulunuyoruz. Düzenleyici ve uygulayıcı kurumlarımızın içinde bulunduğumuz özel koşulları göz önünde tutarak konuyu en adil şekilde çözüme kavuşturacaklarını umuyoruz.

Sayın Konuklar,

Değerli Üye Temsilcilerimiz,

Şimdi de, Birlik Olarak, faaliyetlerimizi kronolojik olarak kısaca özetlemek istiyorum. Bildiğiniz gibi, Birlik Yönetimimiz 3 Nisan 2001 tarihinde görev bölümü yaparak işe başlamıştı. Ancak, Birliğimizin gerçek anlamda hizmet sunumuna başlayabilmesi için Yönetim Kurulumuzun tamamlanması gereken birçok ev ödevi bulunmaktaydı. Çok kısa olarak özetlemek gerekirse; Birlik Genel Sekreteri atamasının hemen arkasından Birliğin Personel ve Teşkilat Yönetmeliğini ve aynı paralelde 2001 yılı bütçesini hazırladık.

21 Haziran günü Birliğin ilk Olağanüstü Genel Kurul Toplantısını yaptık. Bu toplantıda söz konusu Yönetmelik ve 2001 yılı Bütçesi onaylanarak Birliğe hayat veren önemli bir aşamayı tamamlamış olduk.

Bu arada, hatırlayacağınız gibi, ilk üye toplantımızı da 5 Haziran 2001 tarihinde gerçekleştirdik.

Bu toplantıda, genel anlamda sektör sorunlarımız ile bu sorunların öncelik sırası üzerinde durduk. Aynı zamanda, üyeler olarak, Birlik'ten olan beklentilerimizi de netleştirmeye başladık.

Toplantıda üzerinde en çok durulan konunun "Aracılık Mesleğinin Saygınlığı" olduğunu çok net olarak hatırlıyorum. Bu üç "anahtar sözcük" tüm çalışmalarımızda bize rehber oldu.

Olağanüstü Genel Kurulun hemen ardından süratle Birlik başlangıç kadrosunu oluşturmaya başladık. Kadro oluşturmada belirli prensiplerimiz vardı:

Gereksiz kadrolar yaratmayacak, hemen hizmet sunumuna başlayabilmemiz için objektif kriterlere göre; deneyimli, nitelikli kişilerden çekirdek bir ekip oluşturacaktık.

Halen 11 kişiliden oluşan Birlik Kadrosunun bu tanıma uygun olduğuna inanıyoruz.

Bu kadronun kısa sürede konulara inisiye olmasını sağlayarak, önemli işlerimizin başında yer alan MESLEK KURALLARI ve DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ'Nİ derlemeye başladık. Bu çalışmada, sermaye piyasaları gelişmiş hemen tüm ülke deneyimlerinden yararlanma gayreti içinde olduk.

Yurt içi diğer meslek kuruluşlarının düzenlemelerini inceledik. Ülke gerçeklerini göz önünde tutup, ham halde de olsa, taslak metinler oluşturduk ve önceden sizlere ilettiğimiz bu taslakları 29 Eylül 2001 tarihinde Kemerburgaz'da yaptığımız İkinci Üye Toplantısı'nda, gün boyu, birlikte tartıştık.

Toplantıda ayrıca, Birlik'çe hazırlanan, aracı kuruluşlarımızın yılın ilk altı ayına ilişkin konsolide mali tablolarını sunduk. Böylece ilk kez, sektörümüzün mali yapısını, güçlü ve zayıf yanlarını gördük, irdeledik. Kuşkusuz, daha ayrıntılı bir çalışmayı yıl sonunda ve izleyen üç aylık dönemlerde de yaparak sizlere sunacağız.

Bu toplantıda sizlerden önemli feed-back'ler aldık. Değerli görüş ve eleştirileriniz için tekrar teşekkür ediyorum.

Eleştirileri de göz önünde tutarak, hazırladığımız meslek kuralları ve Disiplin Yönetmeliği taslakları üzerindeki çalışmalarımızı sürdürdük. Nihai taslakları sizlere ve mevzuat gereğince eş anlı olarak Kurul'a sunduk. Kurul'un görüşleri doğrultusunda bazı revizyonları takiben oluşan nihai metni yarın onaylarınıza sunacağız.

Oluşturduğumuz Meslek Kurallarının sermaye piyasamızın gelişmesi yönündeki çabalara güç katacağına ve daha saygın bir meslek kitlesi oluşturmada ciddi katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Birliğimizin önemli bir konusu da, şüphesiz, tüm fonksiyonlarını gereği gibi yerine getirebileceği uygun bir çalışma ortamına, bir mekana sahip olmasıydı.

Bu husus göreve başladığımızda üzerinde öncelikle durduğumuz konulardan biri olmuştur. İçinde bulunduğumuz kriz ortamında üyelerimize ilave yük yüklemenin güçlüğüne hesaba katarak Borsamızdan maddi destek talebinde bulunduk.

Bu talebimiz olumlu karşılandı. Büyük kısmı sağlanan bu destekle, uzun yıllar ihtiyaca cevap verecek nitelikte, kaliteli bir iş merkezinden kat satın aldık ve tefrişi ile ilgili çalışmaları başlattık.

İmkanlarımız elverdiği takdirde birkaç ay içinde kendi binamızda sizlere hizmet sunum imkanı bulabileceğimizi umuyoruz.

Burada, sizlerin huzurunda; İMKB Yönetimine, Başta Sayın Başkan olmak üzere, Üyelerimiz adına teşekkürlerimizi yinelemeyi görev sayıyorum.

Birliğimizin kuruluşunu takiben üyelerimizin üzerinde en çok durdukları ve çözüm bekledikleri konulardan biri ASGARİ KOMİSYON UYGULAMASI olmuştur. Bu konunun, belki biraz uzun süren çalışmaların sonucunda arzulanana noktaya doğru gelmekte olduğunu görüyoruz.

Yine önemli konulardan biri de meslek mensuplarının lisanslanması ve sicil tutulmasına ilişkin düzenlemedir. Birliğimizin varoluş nedeni ile birebir örtüşen bu konu, talebimiz üzerine, yumuşak geçiş şekilde de olsa, Birliğimizin yetki ve sorumluluk alanına devredilecektir. Birliğimize duyulan güven nedeniyle Sayın Başkan'a teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Sektördeki fon aktarım maliyetlerinin düşürülmesi yönünde çaba harcamak, Birlik olarak öncelik verdiğimiz konulardan bir diğeri olmuştur.

Bu amaçla oluşturduğumuz çalışma grubunun raporu Takasbank'ta Müşteri İsmine Saklama sisteminin, özellikle yaşadığımız çok yüksek devalüasyon ortamında, hayli ağır bir yük oluşturduğunu ve sisteme girişte, özellikle küçük yatırımcılar yönünden caydırıcı etki yarattığını ortaya koymaktaydı. Konu Takasbank'a iletilmiştir. Olumlu sonucunun alınacağını ümit ediyoruz.

Ve nihayet, Aracı Kurumlarımızın sermaye yeterliliğine ilişkin düzenleme konusunda Birliğimizce yapılan çalışma, söz konusu düzenlemenin, özellikle de içinde bulunulan ekonomik kriz ortamında ciddi bazı sorunlar yarattığını ortaya koymuştur.

Bu konudaki önerilerimiz de etraflı şekilde Sermaye Piyasası Kurulu Sayın Başkanlığına sunulmuş bulunmaktadır.

Sayın Konuklar,

Değerli Üye Temsilcilerimiz,

Bugün gerçekleştirmekte olduğumuz Üçüncü Üye Toplantımızda siz değerli üye temsilcilerimizi onur konuklarımız olan Sn. Doğan Cansızlar ve Sn. Osman Birsen'i biraraya getirmek suretiyle sermaye piyasamız ve aracılık faaliyetlerine ilişkin hususlarda yetkili ağızlardan görüş alınmasına olanak sağlamak istedik.

Verimli bir görüş alışverişine imkan sağlayacağını düşündüğümüz bu toplantımızın, bir hayli zor geçen yılın ardından önümüzdeki yıla daha bir umutla girebilmemize olanak sağlamasını diliyoruz.